

BG05M2OP001-3.004-0001 „Нов шанс за успех“

Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“

АДАптиРАНА УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО ЗА II ЕТАП ЗА ОБУЧЕНИЕ В КУРС ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КОМПЕТЕНТНОСТИ ОТ ПРОГИМНАЗИАЛНИЯ ЕТАП НА ОСНОВНАТА СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по *технологии и предприемачество* е предназначена за обучение на лица, навършили 16 години, които се обучават във II етап в курсове за придобиване на компетентности. В нея се реализира приемственост със съдържанието на обучението от I етап. Тя е насочена към разширяване на дигиталната и технологичната компетентност и обогатяване на икономическите знания и умения. В учебната програма продължава и се разширява процесът за постигане на ключовата компетентност „Инициативност и предприемчивост“. Поставя се акцент и върху здравната и екологичната култура.

В структурата на учебната програма се запазват основните теми от I етап.

Основните дейности, които доминират в рамките на темите, са:

- отчитане и изчисляване на енергийни разходи в дома;
- изработване на изделия чрез комбиниране на материали;
- прилагане на техники за машинна обработка на материали и продукти;
- изчисляване на себестойност и съставяне на семеен бюджет;
- разработване на идея за предприемаческа дейност;
- отглеждане на растения и животни в малка ферма.

Организацията на обучението по технологии и предприемачество включва интегрирани уроци и лабораторни занятия, в които водещи са екипната работа и разработването на проекти.

Водещи подходи са:

- учене чрез търсене и откриване;
- учене чрез практика.

Хорариумът от учебни часове е 36.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
1. Проектиране и конструиране 1.1. Изобразяване на разреза и сечения	<ul style="list-style-type: none"> • Изобразява разреза и сечения на детайли с проста геометрична форма. 	разрез; сечение.
1.2. Качество на изделията	<ul style="list-style-type: none"> • Познава критерии и показатели за качество на изделията. 	качество; оценка на качеството.
2. Техника 2.1. Енергийни разходи и жилищни инсталации	<ul style="list-style-type: none"> • Познава предназначението и принципа на действие на електрическа жилищна инсталация: осветителна, звукова, охранителна. • Дава примери за консуматори на електрическа енергия в дома. • Познава средства за измерване на енергийните разходи в дома. • Разбира екологичното значение на пестенето на електрическа и топлинна енергия в дома. • Познава и прилага начини за пестене на енергия. 	електрическа инсталация; предпазител; прекъсвач; консуматор на електрическа енергия енергийни разходи; пестене на енергия.
2.2. Обработваща техника	<ul style="list-style-type: none"> • Познава начини за ръчно и машинно свредловане (пробиване). • Познава правилата за поддържане и безопасна работа с пробивна машина. • Подготвя пробивната машина за работа. 	пробивна машина; свредловане (пробиване); свредло; патронник;

		машинна стиска.
3. Технологии 3.1. Съединяване на детайли	<ul style="list-style-type: none"> • Познава неразглобяеми съединения, чиито детайли са свързани чрез нитоване и спояване. • Осъществява неразглобяеми съединения чрез нитоване и спояване. 	нит; нитоване; спойка; спояване; поялник.
3.2. Изработване на изделия чрез комбиниране на материали	<ul style="list-style-type: none"> • Комбинира материали според свойствата им в конструкцията на изделие. • Прилага техники за ръчна обработка на текстил, кожа, метали, пластмаси. 	декорация; орнамент; декоративни тъкани.
3.3. Приготвяне на ястия чрез пържене и задушаване	<ul style="list-style-type: none"> • Познава същността на топлинната обработка на хранителни продукти чрез пържене и задушаване. • Разбира значението на задушаването на продуктите за осъществяване на диетично и здравословно хранене. • Познава начини и режими за пестене на време и енергия при топлинната обработка на хранителните продукти. 	пържене; фритюрник; съдове с незалепващо покритие; задушаване; диетично хранене.
4. Комуникации и контрол 4.1. Дигитални средства за контрол	<ul style="list-style-type: none"> • Познава функциите и принципа на действие на електромер, водомер, топломер. • Познава и разграничава основните величини за измерване разходите на вода и енергия в бита. 	дигитални средства за контрол; електромер; водомер; топломер.
5. Икономика 5.1. Себестойност и цена на продукцията	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава по основните им белези: себестойност и цена на изделия и кулинарни продукти. • Изчислява себестойност и цена на изработено изделия и кулинарни продукти. • Сравнява по определени критерии (цена, качество, себестойност и др.) изделия, продукти и услуги и прави аргументиран избор. 	разходи (преки, непреки) приходи; себестойност; печалба; алтернативна цена.

5.2. Бюджет	<ul style="list-style-type: none"> • Познава елементите на семейния бюджет. • Разграничава и групира доходите и разходите в семейния бюджет. • Определя и представя варианти на свой принос за увеличаване на доходите в семейството 	семеен бюджет; принос.
5.3. Предприемачество	<ul style="list-style-type: none"> • Разбира и оценява ролята на предприемачите за развитието на икономиката. • Проучва и разработва идеи за предприемаческа дейност. 	предприемач; инициативност; новаторство; риск; отговорност.
6. Природата в дома 6.1. Отглеждане на плодове и зеленчуци	<ul style="list-style-type: none"> • Познава условията и начините за отглеждане на плодове и зеленчуци. • Осъществява подготвителни и основни аграрни дейности за отглеждане на плодове и зеленчуци. • Разграничава начини за предпазване на плодовете и зеленчуците от болести и неприятели. • Разбира значението на екологичните норми при отглеждането на плодовете и зеленчуците. • Разработва идеен проект на малък парник. 	аграрни дейности; парник; екологична норма; пестициди; минерални торове; киселинен дъжд.
6.2. Отглеждане на животни в малка ферма	<ul style="list-style-type: none"> • Познава основните хигиенни и здравословни фактори при отглеждане на животни. • Познава начини за хранене и поддържане на хигиенна среда при отглеждане на животните в малка ферма (в птицеферма, свинеферма, кравеферма, овцеферма и др.). • Проучва и дава примери за използване на фермата като възможност за семеен бизнес. 	ферма; допълнителен доход; семеен бизнес; екологичен проблем; безопасност на храните.

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА ОБУЧАЕМИТЕ

Оценяването на знанията и уменията на обучаемите е в съответствие с предвидените в програмата очаквани резултати.

Спецификата на процеса на обучение на възрастни предполага използване на форми, методи и средства, различни от тези за децата.

Тя предполага специално внимание върху подбора на учебното съдържание и върху начините на оценяване.

Насоки за оценяване:

- Оценяват се уменията за осъществяване на устна и писмена комуникация.
- Оценяват се изработените изделия, модели и продукти по конструктивни, технологични, естетически и ергономични критерии.
- Оценяването на практическите умения се извършва съобразно степента на овладяност на уменията, спазване на инструкциите и технологичната последователност, съблюдаване на правилата за хигиена и безопасност.

Оценяването трябва да се съобразява и с ключовите компетентности, към развиването на които основно е насочена програмата:

- умения за учене (усвояване на правила; самонаблюдаване и упражняване на самоконтрол; самостоятелно проучване на информация от различни източници, обсъждане на проблеми, изразяване на мнение и формулиране на решения);
- дигитална компетентност (търсене, събиране, обработване и представяне на информация);
- инициативност и предприемчивост (умения за планиране, организиране и управление на дейността);
- социални и граждански компетентности (умения за общуване, критично и съзидателно мислене при вземане на решения; проявяване на толерантно отношение и приемане на различни гледни точки при обсъждания и дискусии);